

Ssaki

Rafał Bargiel, Grzegorz Radzicki, Janusz Hejduk

ZIMOWE STWIERDZENIE MROCZKA POSREBRZANEGO *Vespertilio murinus* W ŁODZI

Gromadzone od połowy lat 70. w Katedrze Ekologii i Zoologii Kręgowców UŁ dane o teriofaunie obszarów Polski środkowej wykorzystane zostały w „Atlasie rozmieszczenia ssaków Polski” (Ruprecht 1983), w pracy o faunie Łodzi (Tranda *et al.* 1983) oraz w publikacji dotyczącej rzadko występujących gatunków ssaków na Wyżynie Łódzkiej (Hejduk i Markowski 1996). W ostatnich pięciu latach większą uwagę zwrócono na nietoperze. Badania tej grupy ssaków objęły wyszukiwanie kolonii rozrodczych, stanowisk zimowych oraz identyfikację gatunków przy użyciu detektora ultradźwięków.

Szczególnie interesujące było stwierdzenie 2 II 1998 w Łodzi mroczka posrebrzanego *Vespertilio murinus*, jednego z rzadszych krajowych gatunków nietoperzy, umieszczonego w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt (Wołoszyn 1992). Nietoperz został zauważony w mieszkaniu na 12 piętrze wieżowca przy ul. Piotrkowskiej. Po schwytaniu zwierzę przekazano do Katedry Ekologii i Zoologii Kręgowców UŁ. Znaleziony nietoperz okazał się samicą, a charakterystyczne cechy ubarwienia: bardzo ciemny pyszczyk kontrastujący z jasnoszarym spodem i ciemnym, srebrzysto przyprószonym, wierzchem ciała pozwoliły określić go jako mroczka posrebrzanego. Długość przedramienia wynosiła 46,5 mm a masa ciała 11 g. Zwierzę nie wykazywało oznak choroby lub osłabienia. Przez okres silnych mrozów przetrzymany został w piwnicy domu jednorodzinnej, po czym wypuszczony w pobliżu miejsca znalezienia.

Jest to gatunek wędrowny o rozległym zasięgu (Strelkov 1969), związany z terenami górskimi i stepowymi (Ruprecht 1983, Schober i Grimmberger 1993), chociaż ostatnio również notowany w dużych miastach (Lesiński 1998). Według Strelkova (1969) mroczek posrebrzany opuszcza na zimę środkowe i północne regiony europejskiej części byłego ZSRR, odbywając sezonowe wędrówki, których celem są obszary środkowej i południowo – wschodniej Europy, o łagodniejszym klimacie. Istnieją przypuszczenia, że osobniki stwierdzane zimą w dużych miastach są w trakcie wędrówek. Nie jest przy tym wykluczone, że część osobników zimuje w zakamarkach budynków (Schober i Grimmberger 1993).

Pierwsze stwierdzenie mroczka posrebranego w Łodzi zwiększa do ośmiu liczbę odnotowanych w tym mieście gatunków nietoperzy. Do tej pory znane były: nocek duży *Myotis myotis*, nocek rudy *Myotis daubentonii*, mroczek późny *Eptesicus serotinus*, borowiec wielki *Nyctalus noctula*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus* gacek brunatny *Plecotus auritus* i gacek szary *Plecotus austriacus* (Tranda *et al.* 1983, Hejduk i Markowski 1996).

Adresy autorów:

Rafał Bargiel, ul. Piotrkowska 247 m. 64, 90-456 Łódź

Grzegorz Radzicki i Janusz Hejduk, Katedra Ekologii i Zoologii Kręgowców UŁ, ul. Banacha 12/16, 93-237 Łódź

Literatura

- Hejduk J., Markowski J. 1996. *Rzadkie gatunki ssaków środkowej Polski (Wyżyny Łódzkiej)*. Sprawozdania z czynności i posiedzeń naukowych 50: 261-281.
- Lesiński G. 1998. *Nietoperz na firance*. Przynr. Pol. 7/1998: 6.
- Ruprecht A. L. 1983. 0022. *Vespertilio murinus Linnaeus, 1758*. W: Pucek Z., Raczyński J. (eds.) *Atlas rozmieszczenia ssaków w Polsce*. PWN, Warszawa: 72.
- Schober W., Grimmberger E. 1993. *Bats of Britain and Europe*. The Hamlyn Publishing Group, London
- Strelkov P.P. 1969. *Migratory and stationary (Chiroptera) of the European part of the Soviet Union*. Acta zool. crac. 14: 393 - 439.
- Tranda E., Markowski J., Śliwiński Z., Wojciechowski Z. 1983. *Fauna Łodzi dawniej i dziś*. Kosmos A 32: 67 - 90.
- Wołoszyn B. W. 1992. *Mroczek posrebrzony Vespertilio murinus (Linné, 1758)*. W: Głowaciński Z. (ed.) *Polska Czerwona Księga Zwierząt*. PWRiL, Warszawa: 44-45.

WINTER RECORD OF PARTI-COLOURED BAT *Vespertilio murinus* IN ŁÓDŹ (CENTRAL POLAND)

Summary

At the beginning of February 1998 an active female of Parti-coloured bat *Vespertilio murinus* was found in the city of Łódź - it is the first record of describe species in this city. The bat was caught in a private flat on the 13th floor. It is the eighth bat species noticed in this urban area.